

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou,
Ph.D. ve věci

žalobce: O.D.

proti

žalovanému: Policie ČR, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje,
Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Věkoše 416, 503 41 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2022, č. j. KRPH-84143-53/ČJ-2022-050022-SV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkumu a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2022, č. j. KRPH-84143-53/ČJ-2022-050022-SV, kterým žalovaný rozhodl tak, že se žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajišťuje za účelem správního vyhoštění.

Doba zajištění se podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovuje do dne 18. 11. 2022.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce nejprve uvedl, že v předmětné věci podává žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
3. V rámci jediného žalobního bodu namítal, že prodloužení zajištění je nezákonné, protože účel zajištění nemůže být naplněn. Uvedl, že žalovaný porušil ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
4. Žalobce zdůraznil, že odůvodnění doby zajištění v žalobou napadeném rozhodnutí, jímž se prodlužuje doba omezení žalobce na osobní svobodě, je v posuzované věci příliš paušalizující a neumožňuje posouzení otázky, zda se jedná o dobu odpovídající individuálním okolnostem případu žalobce. V této souvislosti žalobce dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 – 79, ze kterého plyne, že aby bylo možné posoudit přiměřenost doby zajištění ve vztahu k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění, je správní orgán v odůvodnění stanovení doby zajištění povinen uvést, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu).
5. Dle názoru žalobce však z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, na jakém základě se žalovaný domnívá, že v průběhu běhu doby dojde k realizaci zajištění. V této souvislosti dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011 – 39, dle kterého jsou správní orgány povinny při rozhodování o prodloužení doby zajištění cizince podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců na území České republiky, důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu. Nejsou-li tyto podmínky respektovány, nemá skutková podstata, z níž správní orgán v řízení vychází, oporu v předloženém spisovém materiálu.
6. S ohledem na výše uvedené žalobce uzavřel, že povinností žalovaného je nejen vyspecifikovat jednotlivé úkony nutné k realizaci správního vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců, nýbrž také upřesnit v odůvodnění svůj odhad provedení jednotlivých úkonů (např. s ohledem na předchozí zkušenosti). Žalovaný tak dle názoru žalobce pochybil, když ve svém rozhodnutí neuvedl přibližný časový odhad trvání jednotlivých fází vyhošťovacího procesu. Žalobou napadené rozhodnutí tak s ohledem na výše uvedené neobsahuje náležité odůvodnění a je tudíž nezákonné.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil ve svém vyjádření ze dne 17. 10. 2022, kdy uvedl, že tuto považuje za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí v celém rozsahu.
8. Žalovaný nejprve shrnul skutkový stav projednávané věci a upřesnil, že v případě žalovaného rozhodnutí se nejedná o prodloužení zajištění, ale o vydání nového rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Prvotní zajištění žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců vydané dne 5. 8. 2022, č. j. KRPH-84143-27/ČJ-2022-050022-SV, bylo ukončeno poté, co byl žalobce zajištěn dle § 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb. – žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu, kterou vzal následně zpět.
9. Žalovaný zdůraznil, že policie má povinnost při rozhodování o zajištění cizince nejprve zvažovat otázku, zda by nebylo na místě užít mírnějšího prostředku – zvláštního opatření za účelem vycestování cizince z území. Zákon připouští čtyři formy zvláštních opatření ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců, kdy v napadeném rozhodnutí je podrobně popsáno, proč v daném případě nebylo možno využít daných zvláštních opatření.
10. V napadeném rozhodnutí je dále na stranách 8 – 9 konkrétně rozepsáno odůvodnění trvání lhůty zajištění do dne 18. 11. 2022. Paušalizujícím zdůvodněním doby a absencí odhadu žalovaného o délce provedení každého specifikovaného úkonu (doba komunikace se zastupitelským úřadem, ověření totožnosti, vydání cestovního dokladu apod.) se již v minulosti zabýval Krajský soud v Brně, na jehož rozsudek ze dne 4. 5. 2021, č. j. 41 A 12/2021 – 44, žalovaný odkázal.
11. Žalovaný správní orgán si je dle svých tvrzení vědom skutečnosti, že institut zajištění cizince představuje nejzazší možnost (ultima ratio), jak zajistit realizaci rozhodnutí správního orgánu a k tomuto si zajistit přítomnost cizince. K žalobcem subjektivně vnímané době zajištění, popsané jako „prodloužení zajištění“, přistupuje správním orgánem vnímaný fakt, že zajištění státní příslušníci Turecka zneužívají institut mezinárodní ochrany, který je spojen s ukončením zajištění správního orgánu. Následně berou své žádosti zpět v očekávání, že správní orgán již nebude pokračovat ve vynucování uložené správní povinnosti. V tomto případě však správní orgán, vycházející z výpovědi samotného žalobce, který deklaruje úmysl se dále pokoušet o cestu na území Německa, a tím mařit výkon rozhodnutí správního orgánu, nepolevuje ve snaze dosáhnout účelu vedeného správního řízení a tím byla objektivně dána potřeba dalšího / nového zajištění žalobce.
12. Žalovaný dále zdůraznil, že při svém rozhodování vycházel z požadavku, že uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložением zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Jak uvádí rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 Azs 102/2016, nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců. Zákon tak zohledňuje zájem na tom, aby přijatá opatření byla skutečně účinná. Požadavek na aplikaci zvláštních opatření nelze vykládat tak, že policie je povinna nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve až v případě neúspěchu může cizince zajistit. Tento přístup by byl zjevně neúčelný. Ve světle shora uvedených skutečností, je žalovaný správní orgán toho názoru, že chování žalobce dostatečným způsobem prokazuje

důvodnou obavu, že se sám dobrovolně nepodrobí rozhodnutí orgánu státní moci, přičemž současně existuje důvodná obava, že se před správním orgánem bude na území skrývat, respektive bude chtít neoprávněně vycestovat do Německa, tím mařit a ztěžovat ukončené řízení o správním vyhoštění. Z těchto důvodů žalovaný přistoupil na místo uložení mírnějších prostředků ve formě zvláštních opatření přímo k zajištění žalobce.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s. Rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Učinil tak bez nařízení jednání, neboť žalobce ani žalovaný nařízení jednání nepožadovali a soud neshledal jednání jako nezbytné. Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
15. Dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
16. Dle odst. 3 téže normy policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění.
17. Dle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody.
18. V jediném žalobním bodu vytýkal žalobce žalovanému rozhodnutí absenci odhadu délky dílčích kroků nutných při realizaci vyhoštění, uváděl zároveň, že odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je z tohoto pohledu nedostatečné, respektive nezákonné.
19. Návod na to, jak by mělo vypadat odůvodnění vedlejšího výroku o stanovení doby trvání zajištění, poskytuje např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79. Podle něj je nutné uvést „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem.*“ A to proto, aby soud měl možnost přezkoumat, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo svévolné.
20. V odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí (poslední odstavec na str. 8 a první odstavec na str. 9) žalovaný poměrně podrobně popsal, jaké úkony je třeba vykonat za účelem realizace vyhoštění žalobce. Pravdou ovšem je, že ani přibližný časový odhad trvání

jednotlivých fází procesu vyhoštění neuvedl. V souvislosti s tím toliko konstatoval, že věc konzultoval s Ředitelstvím služby cizinecké policie, Oddělení zjišťování totožnosti, ENO a vyhoštění, kde mu bylo sděleno, že teprve po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany může ŘSCP žádat ambasádu Turecké republiky o ověření totožnosti cizince, vydání náhradního cestovního dokladu, a o realizaci jeho správního vyhoštění zpět do domovské země. Vzhledem k absenci cestovního dokladu žalobce a složitosti přípravy realizace správního vyhoštění je tak možné počítat s dobou minimálně 60 dnů k realizaci vyhoštění.

21. Jak už ale uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 4. 5. 2021, č. j. 41 A 12/2021-44, *„požadavek na specifikaci budoucích kroků, které mají vést k dosažení účelu zajištění, jakož i jejich časové vymezení ve vztahu k době trvání zajištění, nelze vykládat tak, že by absence časového odhadu provedení každého ze specifikovaných úkonů žalované při stanovení délky zajištění automaticky vedla k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů.“* S tímto závěrem se zdejší soud plně ztotožňuje.
22. Vždy je třeba přihlížet ke specifickým okolnostem každého jednotlivého případu. Pro žalovaného může být v některých případech obtížné odhadnout, jak dlouho budou trvat jednotlivé úkony směřující k vyhoštění cizince. Šlo by proti smyslu odůvodnění, pokud by žalovaný bezpodmínečně musel v rozhodnutí o zajištění učinit určitý časový odhad, který by ale vůbec neodpovídal skutečnosti. Shora uvedenému požadavku by tak sice formálně dostál, ale po stránce faktické by pro zajištěného taková informace žádný význam neměla.
23. Pokud tedy není možné specifikovat ani kvalifikovaně odhadnout dobu potřebnou pro realizaci dílčí kroků při procesu vyhoštění, je ovšem nutné trvat na tom, že v takových případech je namíste z opatrnosti stanovit kratší dobu zajištění. Tím se jednak umožní zajištěnému realizovat soudní přezkum v kratších intervalech. A jednak to soudu umožní ověřit, zda žalovaný během této doby v řízení postupuje s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě, a bez zbytečných průtahů, či zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020-48, bod 24).
24. V posuzované věci se žalovaný snažil zjistit u příslušných pracovníků Ředitelství služby cizinecké policie, jak dlouho budou úkony související s realizací vyhoštění žalobce, které v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsal (např. zabezpečení náhradního cestovního dokladu, obstarání letenky, obstarání průvozu žalobce přes jiné státy Evropské unie nebo komunikace s domovským státem žalobce o jeho vzetí zpět), zhruba trvat. Dostalo se mu odpovědi, že minimálně 60 dnů. Stanovil tedy dobu zajištění právě s ohledem na tuto minimálně odhadnutou délku.
25. Tento postup v projednávané věci dle názoru krajského soudu nepřekročil hranici přiměřenosti. Takové stanovení doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu žalobce a nelze z něho dovodit, že by žalovaný v tomto směru postupoval svévolně.
26. To ostatně fakticky potvrdilo i stanovisko Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 12. 9. 2022, které k opětovnému dotazu žalovaného sdělilo, že v případě žalobce jednotlivé úkony směřující k realizaci rozhodnutí o správním vyhoštění započnou po pravomocném ukončení správního řízení o udělení mezinárodní ochrany (které bylo zastaveno po zpětvzetí žádosti žalobce). Postup žalovaného při stanovení doby zajištění

v napadeném rozhodnutí v délce cca 60 dnů (tedy v délce, která byla odhadnuta jako minimální pro realizaci úkonů potřebných v souvislosti s realizací správního vyhoštění) tak umožní žalobci případně realizovat v budoucnu soudní přezkum jeho postupu v kratších intervalech. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 14. 9. 2022, žalobce jej převzal dne 19. 9. 2022 a v něm stanovená doba zajištění do 18. 11. 2022 v zásadě odpovídá dvěma měsícům, jak byly opakovaně zmiňovány shora. Uvedenou a jedinou žalobní námitku žalobce tedy krajský soud důvodnou neshledal.

V. Závěr a náklady řízení

27. Soud tak neshledal žalobou důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
28. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 25. října 2022

JUDr. Martina Kúchlerová Ph.D. v. r.
samosoudkyně